

สรุปและขอเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ในการศึกษาเรื่องนี้ประการแรก ก็เพื่อให้ความเป็นมาและแนวทางการดำเนินงานของกองทุนสงเคราะห์กรรมชนในประเทศไทย ประการที่สองก็เพื่อให้รู้ถึงผลงานและความสำเร็จที่กองทุนสงเคราะห์กรรมชนได้มีส่วนช่วยให้เกิดขึ้นแก่วงการสังฆสงเคราะห์ ประการที่สามก็เพื่อให้รู้ถึงปัญหาและอุปสรรคที่กองทุนสงเคราะห์กรรมชนได้ประสบในการก่อตั้งและการดำเนินงาน ประการที่สี่ก็เพื่อให้รู้ถึงแนวโน้มในอนาคตของกองทุนสงเคราะห์กรรมชนในประเทศไทยว่าจะประสบกับความล้มเหลวหรือจะเจริญก้าวหน้าต่อไป และประการสุดท้ายก็เพื่อให้รู้ว่าการดำเนินงานของกองทุนสงเคราะห์กรรมชนนี้ถูกกฎหมายหลักวิธาหรือไม่เพียงใด

กองทุนสงเคราะห์กรรมชนในประเทศไทย ได้รับการจัดตั้งขึ้นโดยสภาสังฆสงเคราะห์ฯ และในปัจจุบันนี้กองทุนสงเคราะห์กรรมชนก็ได้แยกเป็นอิสระจากสภาสังฆสงเคราะห์ฯ การดำเนินงานรณรงค์หาทุนของกองทุนสงเคราะห์กรรมชนได้เริ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2515 เป็นต้นมา

ก่อนจะก่อตั้งกองทุนสงเคราะห์กรรมชนนั้น สภาสังฆสงเคราะห์ฯ ก็ได้จัดให้มีการสำรวจความคิดเห็นของผู้นับถือการสังฆสงเคราะห์ฯ เกี่ยวกับโครงการกองทุนสงเคราะห์กรรมชน เพื่อจะได้ทราบความคิดเห็นว่าจะร่วมมือกันหรือไม่ ปรากฏว่าส่วนใหญ่เห็นด้วยและแสดงท่าทีที่จะให้ความร่วมมือ นอกจากนี้ก็ได้รับความช่วยเหลือจาก ดร. เฟรเดอริก เอ็ม แลงจ์ (Dr. Frederick M. Lange) ฑาย ซึ่งในที่สุดการก่อตั้งกองทุนสงเคราะห์กรรมชนก็เป็นผลสำเร็จ และในระยะแรกของการดำเนินงานกองทุนสงเคราะห์กรรมชนมีองค์การสมาชิกจำนวน 17 องค์การ แต่ปัจจุบันนี้เพิ่มขึ้นถึงกว่า 19๐ องค์การ

จากการสอบถามองค์การสมาชิกของกองทุนสงเคราะห์กรรมชนทั้งหมด 191 องค์การ ซึ่งได้รับแบบสอบถามตอบกลับมาจำนวน 1๐๐ ราย แบ่งเป็นประเภทองค์การสมาชิกที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 31 ราย และในต่างจังหวัด 69 ราย

สรุปผลปรากฏว่าองค์การเหล่านี้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนสงเคราะห์ชุมชนเพิ่มจำนวนสูงขึ้นถึงในปี 2517 ซึ่งอาจเนื่องมาจากผลของความสำเร็จของการรณรงค์หาทุนในตอนนั้น จึงทำให้องค์การสังคมสงเคราะห์ต่าง ๆ เห็นความสำคัญในการเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนสงเคราะห์ชุมชน องค์การสมัครร้อยละ 42.3 โทเทคผลที่เขาเป็นสมาชิกเพราะต้องการได้เงินทุนดำเนินงานเพิ่มขึ้น มีข้อนี้ก็เป็นวัตถุประสงค์ประการหนึ่งในการจัดตั้งกองทุนสงเคราะห์ชุมชนขึ้น การเข้าเป็นสมาชิกขององค์การดังกล่าวนี้ ร้อยละ 77.0 เป็นไปโดยมติของคณะกรรมการ มีทั้งที่ก็เป็นความเห็นชอบของหลาย ๆ คน ส่วนอีกร้อยละ 17.0 เข้าเป็นสมาชิกโดยนายกองค์การหรือประธานองค์การสั่ง และร้อยละ 6.0 เข้าเป็นสมาชิกเพราะเห็นว่าการเป็นสมาชิกของสภาสังคมสงเคราะห์ อยู่แล้ว

ฐานะการเงินขององค์การสมัคร กอปรเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนสงเคราะห์ชุมชนมีทุนดำเนินงานเฉลี่ยต่อปี 29,000 บาท หลังจากได้เป็นสมาชิกของกองทุนสงเคราะห์ชุมชนแล้ว องค์การเหล่านี้มีรายได้จากผู้บริหารเป็นอันดับหนึ่ง รายได้จากกองทุนสงเคราะห์ชุมชนเป็นอันดับสอง ฉะนั้น อาจจะสามารถกล่าวได้ว่ากองทุนสงเคราะห์ชุมชนได้เริ่มเข้ามามีความสำคัญในเรื่องทุนดำเนินงานขององค์การสมัครเป็นอันมาก

ด้านการรับเงินจัดสรรจากกองทุนสงเคราะห์ชุมชน องค์การสมัครที่เคยได้รับการจัดสรรเงินมีร้อยละ 80.0 อีกร้อยละ 20.0 นั้นเป็นองค์การสมัครที่ยังไม่เคยได้รับเงินจัดสรร เนื่องจากเป็นองค์การสมัครใหม่ร้อยละ 14.0 และเป็นองค์การที่ไม่ต้องการเงินจากกองทุนสงเคราะห์ชุมชน ร้อยละ 6.0 สำหรับความรู้สึกรู้สึกขององค์การสมัครร้อยละ 80.0 เกี่ยวกับจำนวนเงินจัดสรรนั้น ปรากฏว่า องค์การ 46 ราย หรือร้อยละ 57.5 มีความพอใจไม่แต่อย่างใดก็ตามที่พอใจจ่ายอย่างประหยัดได้ ฉะนั้น ปริมาณเงินที่ได้รับจากกองทุนสงเคราะห์ชุมชนจึงไม่มีความสัมพันธ์กับฐานะการเงินขององค์การสมัครแต่อย่างใด และในจำนวนร้อยละ 80.0 นี้ส่วนใหญ่คือ 65 ราย หรือร้อยละ 81.3 ไม่พอใจที่ขอ โดยร้อยละ 47.7 คิดว่าเป็นเพราะโครงการที่เสนอไปนั้นตามสายทางการจัดสรรเงินเห็นว่ามีความสำคัญน้อย

จากการที่ได้รับเงินน้อยกว่าที่ขอไปนี้ องค์การสมาชิกร้อยละ 6.2 ได้รับผลกระทบกระเทือนอย่างมากต่อการดำเนินงาน ร้อยละ 32.3 ไม่กระทบกระเทือนเลย และร้อยละ 59.7 กระทบกระเทือนบ้าง แต่อย่างไรก็ตามองค์การสมาชิกจำนวน 54 ราย หรือร้อยละ 83.9 ก็พยายามหาจากที่อื่นแทนไม่ได้อบรมเท่าที่ควรการที่ค่าเงินงานไปเท่าที่จะทำได้ โดยอาศัยการหารายได้จากกิจการอื่นหรือกิจกรรมและขอรับบริจาคจากผู้ร่วมงานในองค์การนั้นเป็นส่วนใหญ่ จึงอาจจะกล่าวได้ว่าองค์การสมาชิกเหล่านี้มีความกระตือรือร้นและไม่เสียกำลังใจที่จะปฏิบัติงานเพื่องานสังคมสงเคราะห์ต่อไป

การใช้เงินที่ไถ่แบ่งสรรมาจากกองทุนสงเคราะห์หมันธน์ ปรากฏว่า องค์การสมาชิก 67 ราย หรือร้อยละ 83.7 ใช้หมันธน์ตามโครงการและตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ โดยไม่เปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายเงินไปจากโครงการเดิม 41 ราย หรือร้อยละ 51.3 และมีเปลี่ยนแปลงบางแต่ต่ำกว่า 25% มี 14 ราย หรือร้อยละ 17.5

ด้านความเห็นเกี่ยวกับระยะเวลาการพิจารณาจัดสรรเงินนั้น ปรากฏว่า องค์การสมาชิก 45 ราย หรือร้อยละ 56.2 คิดว่าเป็นไปอย่างค่อนข้างล่าช้า แต่คิดว่าเป็นไปอย่างเป็นธรรม 58 รายหรือร้อยละ 72.5

ด้านการประชาสัมพันธ์ของกองทุนสงเคราะห์หมันธน์ องค์การสมาชิกร้อยละ 62.9 คิดว่าไต่ผลปานกลาง ร้อยละ 16.9 คิดว่าไต่ผลดีมาก และร้อยละ 15.0 คิดว่ายังไม่ไต่ ฉะนั้นในเรื่องการประชาสัมพันธ์ ความเห็นขององค์การสมาชิกส่วนใหญ่ที่ร้อยละ 62.9 เห็นว่ายังไม่อยู่ในขั้นปานกลาง กองทุนสงเคราะห์หมันธน์น่าจะไต่ปรับปรุงจากระดับปานกลางให้สูงขึ้น เพราะการประชาสัมพันธ์ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญในความสำเร็จของการรณรงค์หาทุนใหม่บรรลุเป้าหมาย หากการประชาสัมพันธ์ยังไม่ไต่ผลดี ก็จะทำให้การรณรงค์บรรลุเป้าหมายไต่ยาก เพราะจะขาดความเข้าใจและความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ส่วนองค์การสมาชิกเองร้อยละ 71.9 ก็ไต่ค่าเงินงานค่าประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรวมถึงการดำเนินงานตามโครงการที่เสนอต่อกองทุนสงเคราะห์หมันธน์แล้ว

ด้านการรับทราบฐานะการเงินของกองทุนสงเคราะห์หมันธน์ ปรากฏว่าองค์การสมาชิกร้อยละ 16.9 ทราบดีเป็นระยะ ๆ ทั้งรายไต่และรายจ่าย อีกร้อยละ 56.9 ทราบบางแต่

ไม่คอยแจ่มแจ้งชัดเจน และร้อยละ 25.๐ ไม่ทราบเช่น ฉะนั้น จึงเป็นหน้าที่ของกองทุนสงเคราะห์
ชุมชนที่ควรจะแก้ไขความไม่แจ่มแจ้งชัดเจนในเรื่องฐานะการเงินของกองทุนสมาชิกได้
ทราบคืบหน้าอย่างทั่วถึงเพราะจะเป็นผลดีแก่กองทุนสงเคราะห์ชุมชนเอง โดยจะป้องกันข้อครหา
ในเรื่องการทุจริตด้านการเงินนี้จึงอาจมีขึ้นได้ สำหรับวิธีการที่องค์การสมาชิกทราบฐานะการ
เงินของกองทุนสงเคราะห์ชุมชน ก็โดยกองทุนสงเคราะห์ชุมชนทำหน้าที่สื่อแจ้งและประมั้นแจ้ง

การเข้าร่วมส่วนรวมในการรณรงค์หาทุนขององค์การสมาชิก ปรากฏว่า ส่วนใหญ่ คือ
ร้อยละ 91.๐ ได้เข้าร่วมส่วนรวมด้วย โดยร้อยละ 26.๐ มีส่วนร่วมเต็มที่และร้อยละ 65.๐
มีส่วนรวมบ้าง และเมื่อถามความคิดเห็นขององค์การสมาชิกว่าตนควรมีส่วนรวมในการหาทุน
หรือไม่ องค์การสมาชิกร้อยละ 55.๐ ตอบว่าควรช่วยร่วมมือเท่าที่จะทำได้ และร้อยละ 4๐.๐
ตอบว่าควรมีส่วนรวมด้วยเต็มที่นอกจากนี้องค์การสมาชิกร้อยละ 98.๐ เห็นว่าควรจัดให้มี
การประชุม สัมมนา สาธิตเกี่ยวกับเรื่องกองทุนสงเคราะห์ชุมชนด้วย

ความเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของคณะกรรมการที่ใคร่เลือกให้เขาคำเนิงานใน
กองทุนสงเคราะห์ชุมชน ปรากฏว่าส่วนใหญ่ ให้ความสำคัญมากในเรื่องความรู้ความสามารถ
คือเด่น มีประสบการณ์ในงานด้านนี้ ส่วนความมีชื่อเสียงและความมีหน้ามีตาในสังคมเห็นว่ามี
ความสำคัญรองลงมาตามลำดับ

เกี่ยวกับคณะกรรมการติดตามและประเมินผลงานจากกองทุนสงเคราะห์ชุมชน
องค์การสมาชิกร้อยละ 89.๐ เห็นว่าเป็นผลดี และในด้านการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน
งานขององค์การสมาชิกเองก็มีร้อยละ 89.๐ โดยมีสมาชิกเสมอร้อยละ 42.๐ และมีบ้างเป็นครั้ง
คราวร้อยละ 47.๐

ความเห็นในเรื่องการดำเนินงานของสภาสังคมสงเคราะห์ฯ และกองทุนสงเคราะห์
ชุมชน ว่าควรจะแยกกันดำเนินการหรือรวมกัน ปรากฏว่า องค์การสมาชิกร้อยละ 71.๐ เห็น
ควรให้รวมกัน โดยให้เหตุผลสำคัญว่า สภาสังคมสงเคราะห์ฯ จะได้รับเลือกในเรื่องการ
หาเงินและวางแผนงานสังคมสงเคราะห์ฯ ไปด้วยพร้อมกัน ส่วนอีกร้อยละ 24.๐ เห็นควรให้
แยกกันโดยให้เหตุผลสำคัญว่าสภาสังคมสงเคราะห์ฯ ควรดำเนินงานด้านสังคมสงเคราะห์
ส่วนกองทุนสงเคราะห์ชุมชนควรหาทุนโดยเฉพาะ

ในเรื่องหน้าที่ของกองทุนสงเคราะห์กรรมชนองค์การสมาชิก ปรากฏว่าองค์การสมาชิก ร้อยละ 58.๖ ตอบว่าได้รับความสนใจจากกองทุนสงเคราะห์กรรมชน โดยร้อยละ 37.๖ คิดว่า ได้รับความสนใจมาก และร้อยละ 21.๖ คิดว่าได้รับความสนใจพอสมควร ส่วนองค์การสมาชิก อีกร้อยละ 37.๖ ตอบว่าได้รับความสนใจน้อย

ความเห็นในเรื่องความสำเร็จของกองทุนสงเคราะห์กรรมชน ตามที่ได้นำผลการมา องค์การสมาชิกร้อยละ 89.๖ เห็นว่ากองทุนสงเคราะห์กรรมชนได้รับความสำเร็จ โดยร้อยละ 27.๖ ตอบว่าได้รับความสำเร็จมาก และร้อยละ 62.๖ ตอบว่าได้รับความสำเร็จพอสมควร ซึ่งพิจารณาจากการที่กองทุนสงเคราะห์กรรมชนหาทุนได้ครบตามเป้าหมาย โครงการทั้งหมดของ กองทุนสงเคราะห์กรรมชนมีการนำไปปฏิบัติครบถ้วน และโครงการที่นำไปปฏิบัติแม้จะพอประมาณ แต่ก็เป็นโครงการสำคัญ ๆ ซึ่งสำเร็จตามเป้าหมายเกือบทั้งหมด

การเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนสงเคราะห์กรรมชนนี้ องค์การสมาชิกร้อยละ 93.๖ รู้สึกพอใจ ส่วนความเชื่อวากองทุนสงเคราะห์กรรมชนตั้งใจจะช่วยองค์การสมาชิกให้มีทุนดำเนินงานเพียงพอจริง ๆ หรือไม่ มีองค์การสมาชิกร้อยละ 69.๖ เชื่อเช่นนั้น และร้อยละ 68.๖ เชื่อ วากองทุนสงเคราะห์กรรมชนจะเป็นที่พึ่งสำคัญมากขององค์การสมาชิก

ความเข้าใจขององค์การสมาชิกในเรื่องการหาทุนแบบกองทุนสงเคราะห์กรรมชน มี ร้อยละ 93.๖ ที่เข้าใจ โดยเข้าใจดีมากร้อยละ 22.๖ และพอเข้าใจร้อยละ 71.๖ ฉะนั้น จะเห็นได้ว่ามุมมองการสมาชิกส่วนใหญ่จะอยู่ในเกณฑ์มีความเข้าใจในวิธีการหาทุนแบบนี้ แต่ ก็น้อยเพียงร้อยละ 22.๖ ที่เข้าใจดีมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจสืบเนื่องมาจากการประชาสัมพันธ์ใน เรื่องนี้ยังไม่กว้างขวางและยังไม่มีประสิทธิภาพพอ แยกความรู้เกี่ยวกับกองทุนสงเคราะห์กรรมชน ในทางประเทศ มีองค์การสมาชิกร้อยละ 53.๖ ตอบว่าไม่มี และร้อยละ 47.๖ ตอบว่ามี ซึ่ง ถ้าเป็นไปได้ทางกองทุนสงเคราะห์กรรมชนควรพยายามแพร่หลายความรู้ในเรื่องนี้ออกไปให้กว้าง ขวาง โดยอาจจะจัดประชุมสาธิต หรือสัมมนาภาค มีองค์การสมาชิกส่วนใหญ่เห็นควายนในเรื่อง นี้แล้ว

ความรู้เกี่ยวกับกองทุนสงเคราะห์กรรมชนในทางประเทศนั้น ปรากฏว่าองค์การสมาชิก ร้อยละ 53.๖ ตอบว่าไม่มี ส่วนอีกร้อยละ 47.๖ ที่ตอบว่ามีความรู้เรื่องกองทุนสงเคราะห์กรรม

ในต่างประเทศนั้น ได้ความรู้จากคำอธิบายของเจ้าหน้าที่ จากเอกสารหนังสือภาษาไทย จากเอกสารหรือหนังสือต่างประเทศ จากสื่อมวลชน และจากการได้ไปศึกษาและดูงานในต่างประเทศ การได้รับรู้ถึงเรื่องราวของกองทุนสงเคราะห์กรรมในต่างประเทศนั้นเป็นเรื่องที่องค์การสมาชิกต่าง ๆ น่าจะได้มีไว้ เพราะจะเป็นประโยชน์ในการนำมาปรับปรุงกองทุนสงเคราะห์กรรมในเมืองเราได้

จากปัญหาที่องค์การสมาชิกประสบอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ ปัญหาการเงินในการดำเนินงาน เป็นปัญหาอันสำคัญ ปัญหาขาดกำลังเจ้าหน้าที่เป็นอีกปัญหาอันสำคัญ ปัญหาค่าประมาณไม่ให้ความร่วมมือเป็นปัญหาอันสำคัญสาม และปัญหาอื่น ๆ อีกคือ สถานที่ไม่พอ ขาดอุปกรณ์ และขาดกำลังใจในการปฏิบัติงาน

ท่าทีโดยทั่วไปขององค์การสมาชิกที่มีต่อกองทุนสงเคราะห์กรรม ปรากฏว่าเป็นไปในทางบวกถึงร้อยละ 93.4

ปัญหาและอุปสรรค

จากการศึกษาในครั้งนี พอสรุปลได้ว่า การดำเนินงานของกองทุนสงเคราะห์กรรม เหนือที่ผ่านมากองประสบปัญหาและอุปสรรคในหลายทาง ๆ ดังนี้ คือ

1. ขาดตัวบุคคลผู้ดำเนินงาน

1.1 ผู้ดำเนินงานของกองทุนสงเคราะห์กรรมมักจะเป็นผู้ที่มีข้อเสียด้านในทางต่าง ๆ ของสังคม เช่น นักธุรกิจ พ่อค้า วิศวกร นักหนังสือพิมพ์ และข้าราชการ เป็นต้น มีส่วนใหญ่มองไม่หนักถึงคุณค่าของสงเคราะห์ ฉะนั้น จึงมีข้อจำกัดในด้านความรู้และประสบการณ์ด้านสังคมสงเคราะห์ ไม่สามารถจะถึคิดริเริ่มงานใหม่ ๆ หรือกำหนดนโยบายงานสังคมสงเคราะห์ได้ก็เท่าที่ควร

1.2 ผู้ดำเนินการดังกล่าวนี้ เกือบทั้งหมดเป็นอาสาสมัคร จึงมีปัญหารื่องไม่มีเวลาที่จะอุทิศให้แก่งานของกองทุนสงเคราะห์กรรมได้อย่างเต็มที่ เพราะตนเองมีงานอาชีพหรือกิจการส่วนตัวอย่างอื่นที่จะต้องดำเนินการ งานกองทุนสงเคราะห์กรรมในทัศนะของบุคคลเหล่านี้ จึงมีความสำคัญน้อยหรือรองลงไปจากเรื่องส่วนตัวดังกล่าวแล้วจึงไม่มีการทุ่มเท

เวลาและความพยายามให้แก่งกองทุนสงเคราะห์กรรมอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ จึงเป็นการยากที่จะหวังให้แก่งกองทุนสงเคราะห์กรรมได้รับความสำเร็จอย่างงดงามทุก ๆ ปี

1.3 เช่นเดียวกับข้อ 1.2 คือ ในการที่มีผู้ดำเนินงานส่วนใหญ่เป็นอาสาสมัคร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นผู้มีอาวุโสหรือผู้มีชื่อเสียงกว้างขวางในสังคมไทยแล้ว ย่อมจะมีข้อจำกัดอีกประการหนึ่ง คือ ความไม่เหมาะสมในการที่จะให้การฝึกอบรมเพื่อให้อาสาสมัครเหล่านี้ปฏิบัติหน้าที่ให้แก่งกองทุนสงเคราะห์กรรมได้อย่างเต็มความสามารถ เพราะยังมีความเกรงใจหรือเคารพในผู้มีอาวุโสและชื่อเสียงของอาสาสมัครเหล่านั้นอยู่มาก ผลจึงมีว่าต้องปล่อยให้อาสาสมัครเหล่านี้ดำเนินการตาม ๆ ของแก่งกองทุนสงเคราะห์กรรม โดยมิได้มีการปฐมนิเทศหรือฝึกอบรมให้มีความรู้ความสามารถในเรื่องการดำเนินงานของแก่งกองทุนสงเคราะห์กรรมเท่าที่ควร ย่อมทำให้ไม่สามารถบรรลุถึงความสำเร็จอย่างเต็มที่

1.4 อาสาสมัครของแก่งกองทุนสงเคราะห์กรรม ส่วนใหญ่ยังทำงานในลักษณะชั่วขณะและเป็นครั้งคราว เป็นงานอดิเรก หรือกิจกรรมยามว่าง เช่น การมาประชุม หรือ จัดกิจกรรมเป็นครั้งคราวหรือเป็นการชั่วคราว อาสาสมัครก็จะมาประชุมหรือมาร่วมกิจกรรมยกเว้นงานของแก่งกองทุนสงเคราะห์กรรมส่วนใหญ่มีลักษณะที่ต้องทำต่อเนื่องกันเกือบตลอดปี เพราะเป็นงานที่ใหญ่มากกว่างานอื่นที่จะกองเก็บแล้วและดำเนินการมากมาย เมื่ออาสาสมัครไม่พร้อมที่จะเข้ารับงานที่ต้องทำต่อเนื่องกันดังกล่าวนี้นี้ จึงทำให้ประสิทธิภาพในการดำเนินงานหาทุนเกิดผลอย่างแท้จริงได้ยาก

1.5 ผู้ดำเนินงานของแก่งกองทุนสงเคราะห์กรรมส่วนหนึ่ง อาจมีภูมิลำเนาอยู่ห่างไกลจากเมืองอยู่ก่อนมารวมงานแก่งกองทุนสงเคราะห์กรรม และเหตุที่มุ่งใจจากการทำงานเมืองเช่นนี้ยังคงมีอยู่ในระหว่างมาดำเนินงานของแก่งกองทุนสงเคราะห์กรรม จึงมักทำให้งานของแก่งกองทุนสงเคราะห์กรรมเขาไปพัวพันกับเรื่องการเมือง ส่วนความสำคัญด้านสังคมสงเคราะห์ของแก่งกองทุนสงเคราะห์กรรมจะเป็นเรื่องสำคัญรองลงไป หากมีประเด็นขัดแย้งระหว่างเหตุที่มุ่งใจจากการทำงานเมืองกับทางสังคมสงเคราะห์ เหตุผลทางการเมืองก็จะพัวพันหนักกว่า อันจะก่อให้เกิดผลเสียหายแก่งกองทุนสงเคราะห์กรรมได้

2. การบริการ

2.1 การหาทุนจากประชาชนอย่างหนาแน่นใหญ่เพื่อมาดำเนินงานสังคมสงเคราะห์เข้าลักษณะการระดมทุนจากประชาชน ซึ่งคล้ายคลึงกับการดำเนินงานของธนาคารหรือบริษัทการเงิน จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการและแนวบริหารงานทางธุรกิจ เป็นส่วนใหญ่ จึงจะได้ผลดี เช่น ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้บริจาค มีอาจใช้วิธีเกี่ยวกับวิสาหกิจของธนาคาร หรือวิธีการคำนวณภาวะเศรษฐกิจของสังคมในขณะหาทุน ก็เช่นเดียวกับการคำนวณภาวะตลาดเป็นต้น แต่การดำเนินงานของกองทุนสงเคราะห์ชุมชน ปัจจุบันยังติดอยู่กับระเบียบแบบแผน แบบราชการเกินไป ทำให้ขาดความคล่องตัวและมักนำไปสู่ความไม่สำเร็จ หากดำเนินการแบบนี้สืบไปนาน ๆ อาจทำให้ผู้บริจาคมีเปรียบเทียบเสมือนลูกค้าหรือผู้ฝากเงินของกองทุนสงเคราะห์ชุมชน ขาดความสนใจลงไปได้ในอนาคต ซึ่งจะทำให้ความสนับสนุนลดลง

2.2 การใช้อำนาจควบคุมของสภาสังคมสงเคราะห์ฯ ที่มีต่อกองทุนสงเคราะห์ชุมชน นอกจากจะทำให้กองทุนสงเคราะห์ชุมชนขาดความเป็นอิสระในการคิดริเริ่มและปรับแก้ให้เข้าภาวะการดำเนินงานและธุรกิจการเงินต่าง ๆ ในสังคมอย่างรวดเร็วทันเหตุการณ์ เพราะมีความสลับซับซ้อนในการเสนอเรื่อง การพิจารณา การอนุมัติ และการตรวจสอบต่าง ๆ แล้ว ซึ่งจะทำให้อาสาสมัครผู้ดำเนินงานของกองทุนสงเคราะห์ชุมชนขาดความภูมิใจในการทำงานเพราะถูกควบคุมอึดกุม

2.3 นโยบายหาทุนจากสาธารณชนแบบกองทุนสงเคราะห์ชุมชนนี้ ควรมุ่งไปสู่การขอบริจาคจากประชาชนจำนวนมากและกว้างขวาง ซึ่งจะไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกเดือดร้อนรำคาญมากนัก ยิ่งกว่าการขอให้มีจำนวนไม่กี่คนบริจาคคนละมาก ๆ ซึ่งแม้จะร่ำรวยเพียงใดก็ตาม หากถูกขอบริจาคบ่อย ๆ และถี่ละมาก ๆ ก็จะทำให้เกิดความเบื่อหน่ายเอือมระอาต่องานสังคมสงเคราะห์ จะไม่อยากสนับสนุนหรือบริจาคในที่สุด เท้าที่ดำเนินกิจการมาแล้ว กองทุนสงเคราะห์ชุมชนของสภาสังคมสงเคราะห์ฯ ยังไม่สามารถดึงประชาชนส่วนใหญ่มาบริจาคได้อย่างกว้างขวางเท่าที่ควร จึงต้องขอมา ๆ จากคนร่ำรวยเพียงไม่กี่คน

2.4 การดำเนินงานหาเงินในระยะหนึ่ง ๆ โดยเฉพาะในปี 2519 - 2520 มุ่งไปในด้านจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้บริจาคได้รับความสนุกสนานเป็นการตอบแทน ซึ่งนอกจากจะต้อง

สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายจากค่านูญคดีกิจกรรมงานนี้เป็นอย่างมากมาแล้ว ยังไม่เป็นการสร้างสำนึกของประชาชน (Public Consciousness) ในความรับผิดชอบต่อแต่ละคนควรมีต่อสังคม ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนมุ่งไปหาความผุขสำราญไม่ถ่วงถึงวาทังใจจะบริจาต เพื่อช่วยงานสังคมสงเคราะห์ หรือ เพื่อช่วยเพื่อนร่วมสังคมที่ตกทุกข์ได้ยากเป็นการสูญเสียโอกาสในการประชาสัมพันธ์ให้แก่งานสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้เป็นที่เข้าใจร่ามิ่งและไกร่บความสนับสนุนจากประชาชนทั่วไป

3. ความองคการสมาชิก

3.1 เนื่องจากองคการสังคมสงเคราะห์เอกชนส่วนใหญ่ในประเทศเท่าที่ผ่านมาแล้ว ยังไม่อยู่ในเกณฑ์ที่จะเรียกได้ว่าไกร่ทำงานอย่างเข้มแข็งและอำววยประโยชน์สุขแก่ประชาชนอย่างกว้างขวาง คงมีเพียงส่วนน้อยที่ไกร่ดำเนินการอย่างจริงจัง สำเหตุสำคัญประการหนึ่งของความไม่สามารถดำเนินการอย่างเข้มแข็งจริงจัง นั้นก็คือ การขาดทุนทรัพย์ในการดำเนินการ ฉะนั้น แม้จะไกร่รับเงินจากกองทุนสงเคราะห์กรรมชนเป็นบางส่วน องคการสมาชิกบางแห่งก็ยังไม่หาทุนตามลำพังควย การก่อตั้งและดำเนินการกองทุนสงเคราะห์กรรมชน จึงมิได้เป็นการลดจำนวนการเรียไกร่หาทุนเพื่อสังคมสงเคราะห์แต่ประการใด แต่กลับมีเพิ่มขึ้น ก็คือ ไกร่ร่วมกันหาอย่างขนานใหญ่ปีละครั้งก็มี และแต่ละองคการทางกัหาตามลำพังก็มี จึงมิได้เป็นการชักหรือลดความรำคาญเบื้อหนายของประชาชนลงไปได้ ซ่อนยอมเป็นเหตุใ้ประชาชนเสื่อมความนิยมหรือไม่สนับสนุนและอาจไม่บริจาตแก่งานสังคมสงเคราะห์ใดประการหนึ่ง

3.2 การขยายจำนวนองคการสมาชิกรวดเร็วเกินไป ทำให้ปริมาณเงินทั้งหมดที่องคการสมาชิกต้องการเพิ่มสูงขึ้น ทั้ง ๆ ที่เป็นระยะแรก ๆ ในการดำเนินการ และยังไม่มีการประสบการณพอ จึงไกร่เก้นกำลังความสามารถของกองทุนสงเคราะห์กรรมชนที่จะหาทุนสนองความต้องการขององคการสมาชิกอย่างเพียงพอได้ เพราะองคการสมาชิกส่วนใหญ่เป็นองคการเล็ก ๆ ฉิ่งแต่ละองคการก็มีความต้องการเงินเป็นจำนวนมาก เนื่องจากขาดทุนทรัพย์มานาน หากกองทุนสงเคราะห์กรรมชนไม่สามารถหาทุนสนองความต้องการแกองคการสมาชิกได้เท่าที่ควรนาน ๆ เขาองคการสมาชิกจะรู้สึกวากกองทุนสงเคราะห์กรรมชนไม่คอยจะมีความหมาย หรือมีความสำคัญเท่าใดนัก การสนับสนุนและรวมมี้อาจทยอยนลงไป

3.3 เนื่องจากองค์การสมาชิกส่วนใหญ่ยังขาดมรดกหรือเจ้าหน้าที่ระดับวิชาชีพ การดำเนินงานจึงไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ตามโครงการที่ได้รับเงินจากกองทุนสงเคราะห์หม่อมราชวงศ์ถนัดไถญยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร แม้จะมีคณะกรรมการติดตามผล แต่คณะกรรมการก็ยังไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ได้ เพราะกรรมการแต่ละท่านเป็นอาสาสมัครกึ่งกลางแล้ว และองค์การสมาชิกทั้งหมดของกองทุนสงเคราะห์หม่อมราชวงศ์ถนัดไถญ 191 องค์การ

4. กานประชาชนและสภาพการณ์ของสังคม

4.1 เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจโดยรวมของประชาชนอยู่ในระดับค่อนข้างฝืดเคือง ประชาชนส่วนใหญ่มิอาจมีรายได้อะไรเลยจะเพียงพอต่อการยังชีพอยู่แล้ว ความสนใจและความสามารถที่จะบริจาคเพื่อช่วยงานสังคมสงเคราะห์จึงมีน้อย กองทุนสงเคราะห์หม่อมราชวงศ์ถนัดไถญสามารถดำเนินการสำเร็จได้เพียงในบางแถบ ๆ คือ ในบริเวณเมืองหลวงหรือในหัวเมืองใหญ่ ซึ่งมีประชาชนผู้มีฐานะดี ๆ อาศัยอยู่อย่างหนาแน่นเท่านั้น

4.2 เนื่องจากกองทุนสงเคราะห์หม่อมราชวงศ์ถนัดไถญเป็นกิจการใหญ่ในสังคมไทยและเท่าที่ผ่านมาแล้วการบริจาคของประชาชนมุ่งหนักไปทางการทำสมาธิมากกว่า ประกอบกับการดำเนินงานตามปรัชญาสัมพันธของกองทุนสงเคราะห์หม่อมราชวงศ์ถนัดไถญยังไม่กว้างขวางและต่อเนื่องกันพอที่จะให้ประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจหรือร่วมมือในสาเหตุของการหาทุนเท่าที่ควร

4.3 สภาพการณ์ทางการเมืองในบางครั้งก็เป็นอุปสรรคในการรณรงค์หาทุนอย่างชานาใหญ่ เช่น เหตุการณ์วันมหาวิปโยค เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2516 ซึ่งเกิดขึ้นในระยะเวลารณรงค์ของกองทุนสงเคราะห์หม่อมราชวงศ์ถนัดไถญ ทำให้ประสบกับความยากลำบากในการรณรงค์หาทุน เนื่องจากประชาชนหันเหความสนใจไปยังเหตุการณ์เวลานั้นอย่างสิ้นเชิง เป็นเหตุให้กองทุนสงเคราะห์หม่อมราชวงศ์ถนัดไถญจำเป็นต้องขยายระยะเวลาการรณรงค์ให้ขยายออกไป เป็นต้น

4.4 สภาพความตึงเครียดและการต่อสู้ทางการเมืองภายในประเทศดังกล่าวดังกล่าวในข้อ 4.3 จึงทำให้เกิดมูลนิธิ สมาคม ธรรม และกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเข้าช่วยสงเคราะห์หรือช่วยเหลือผู้ประสบเคราะห์กรรมจากมูลเหตุเหล่านั้นมีอยู่มากมาย และมีการหาทุนโดยการเรียกร้อยโดยตรงและจัดกิจกรรมเรียกร้องความสนใจจากประชาชนคนชางโดยผลและกว้างขวางทั่วประเทศ

ทำให้บทบาทและความสำคัญของกองทุนสงเคราะห์หมีนมลดลงไปมาก

ความกึกเหินและรอเสอเนาะ

1. การควบคุมคุณค่าเงินงาน

1.1 ผู้ดำเนินงานระดับนโยบายและผู้บริหารชั้นสูง ส่วนหนึ่งการประกอคัยบุคคลที่รับการแต่งตั้งและผูกการคัดเลือกมาอย่างดี โดยพิจารณาความสามารถในกาการบริหารงานหรือคานอื่นที่จำเป็นสำหรับการลงมือค่านเงินงานจริง ๆ ยิ่งกว่าความมื่อเสียงในสังคม ทั้งนี้ เพื่อใหบุคคลเหล่านั้นใค้สว่รเวยค่านเงินงานของกองทุนสงเคราะห์หมีนม ซึ่งมีหลายคานที่กองวิจิฉาการและประสภการตลอดความวิฉาชีพเขาช่วยอยางเต็มทังจะประสภกับความสำเร็จใค้

1.2 กองทุนสงเคราะห์หมีนมควาวิฉาการยืมตัวนักบริหารชั้นสูงจากวงราชการหรือวงการธุรกิจรเวยวางนโยบาย วางแผน ตลอดจนวางระบบงานของกองทุนสงเคราะห์หมีนม โดยถือเป็นการบริจาดจากหน่วยงาหรือองคการที่ใหยืมตัวบุคคลเข้เนั้น แลวกองทุนสงเคราะห์หมีนมแสดงความชอบคุดหรือยกยอองเข้เน้เกี่ยวกับผูบริจาดรายใหญ่ ๆ ทัวไป การยืมบุคคลผูมีความสามารถสูงเข้เน้เป็นกรังกราว อาจทำให้กองทุนสงเคราะห์หมีนมสามารถวางนโยบายและวางแผนหรือระบบการค่านเงินงานอยางมีประสิทธิภาพสูงข้เน้ และเป็นการนำเอาทรัพยากรคานตัวบุคคลมาใค้ใค้ให้เบ้ประโยชน์มากข้เน้ อันเป็นไปตามหลักการของกาจัดองคกรหมีนม

1.3 กองทุนสงเคราะห์หมีนมควาจะใหความสนใจและความสำคัญในการรเวยอบรมอาสาสมัครที่เสองตัวยืนค้มาทำงานใค้กองทุนองเคราะห์หมีนมอยางจริงจัง โดยพิจารณาถึงคุณภาพของอาสาสมัครยิ่งกว่าปริมาณ เพราะแมจะมีจำนวนน้อย แลตามือคมการสูงสามารถเสียสละเวลาใค้มาก และรุวิฉาการที่จะเขาช่วยใค้ในการค่านเงินงานอยางจริงจังก็บอมจะช่วยค่านเงินงานของกองทุนสงเคราะห์หมีนมใค้ความสำเร็จไปใค้

1.4 ผู้เกี่ยวข้องทั้งกับกองทุนสงเคราะห์กรรมชนทุกฝ่าย ควรช่วยป้องกันมิให้การเมืองเข้ามาในกองทุนสงเคราะห์กรรมชนเป็นเครื่องมือนำทุนสงเคราะห์กรรมชนไปสู่อำนาจทางการเมืองอย่างเด็ดขาด เพราะบุคคลเช่นนี้มักจะนำกองทุนสงเคราะห์กรรมชนไปสู่อำนาจทางการเมือง เมื่อเขาเกี่ยวข้องการเมืองย่อมมีบุคคลคนหัวกลางเพื่อเอาชนชั้นนี้ ซึ่งผลร้ายก็จะตกอยู่กับกองทุนสงเคราะห์กรรมชน แม้บุคคลเช่น ๆ จะพ้นตำแหน่งจากกองทุนสงเคราะห์กรรมชนไปแล้วก็ตาม

2. การบริหาร

2.1 กองทุนสงเคราะห์กรรมชนควรเปลี่ยนระบบการดำเนินงานให้ใหม่ไปในแนวทางธุรกิจเอกชนมากกว่าและอิงแบบหรือระเบียบราชการ ยิ่งปรากฏผลชัดเจนยิ่งขึ้นไปแล้วว่า การทำธุรกิจของราชการหรือรัฐวิสาหกิจนั้นมักขาดทุนหรือไม่ประสบความสำเร็จ ยกเว้นแต่รัฐวิสาหกิจที่ผูกขาด ทั้งนี้ ส่วนมากเนื่องมาจากการปฏิบัติงานของราชการ ต้องอาศัยระบบที่บังคับบัญชาจำนวนมากมายืนสนับสนุนคนหัวประเพณีปฏิบัติเหมือน ๆ กัน ซึ่งอาจมีความจำเป็นต่องบประมาณมากมาย ส่วนกองทุนสงเคราะห์กรรมชนเป็นองค์กรอิสระระบอบท้องถิ่นนั้น ๆ และเป็นองค์กรเอกชน นายกรัฐมนตรีทำงานให้คล่องตัวและโดยผลประโยชน์สัมผัสมากที่สุดของชนยิ่งกว่าไปกล่อกตามระเบียบราชการโดยไม่จำเป็น

2.2 เนื่องจากกองทุนสงเคราะห์กรรมชนยังต้องอาศัยอาสาสมัครในการดำเนินงานอยู่มาก ทั้งระบอบนโยบายระดับบริหาร และระดับปฏิบัติการ ฉะนั้น ควรมีการให้กำลังใจและผูกใจอาสาสมัครให้ยินดีและเต็มใจทำงานให้มากกว่าที่แลมาแล้ว การควบคุมและการวางหลักเกณฑ์ทำเองไม่ได้เกียรติ ไม่ไว้วางใจ ควรปล่อยให้เอกชนที่สุจริตหรือหมกไปเลยยิ่งดี เพราะความพอใจและความภูมิใจ ย่อมเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้อาสาสมัครทุกคนมีความสุขในการทำงานให้ต่อ ๆ ไป

2.3 การรณรงค์หาทุน ควรเป็นนโยบายไปสู่การขอรับบริจาคจากประชาชนทั่วไปให้กว้างขวางและจำนวนมากที่สุด ยิ่งกว่าการมุ่งขอผู้มีเงินอยู่ ๆ คน แยกขอใหม่บริจาคคนละมาก ๆ ดังที่เป็นมาแล้ว เพื่อกระจายภาระการบริจาคให้เบาและไปสู่คนจำนวนมากถึงความมั่งคั่งคนจำนวนน้อยแบบการชนชั้น ๆ อยู่ทอดออกไป และควรปลูกความรู้สึกรับผิดชอบของประชาชนต่อสังคม

และขอรับบริจาคโดยตรงไม่มีสิ่งตอบแทนเป็นสำคัญ

3. ภาพของการสมาชิก

3.1 เนื่องจากกองทุนส่งเสริมระดมเงินเพื่อการสมาชิกอยู่เป็นจำนวนมาก และตั้งอยู่ทั่วประเทศ แยกเขตการหาทุนจริง ๆ ปรากฏว่าอยู่แต่ในกรุงเทพมหานครและเมืองใหญ่ ๆ บางแห่งเท่านั้น จึงไม่ค่อยได้ผลมากนัก ทำให้รวมทุนได้น้อยเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนเงินที่องค์การสมาชิกทั้งหมดต้องการและขอมาแต่ละปี ฉะนั้น จึงควรมุ่งดำเนินการรณรงค์หาทุนจากทั่วประเทศ หรืออย่างน้อยก็ทุกจังหวัด ที่กองทุนขยายสมาชิกภาพออกไปถึงแล้ว โดยเอาองค์การสมาชิกเป็นหัวหน้าหรือเป็นฝ่ายหนุนสำคัญในทางจังหวัด

3.2 กองทุนส่งเสริมระดมเงินหรือสภาสังคมนักส่งเสริมการค้า การเร่งรัดให้องค์การสมาชิกที่ได้รับเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมระดมเงินให้จางนักสังคมนักส่งเสริมการค้าเข้ามาเป็นผู้นำดำเนินงาน โดยอาจตั้งเป็นเงื่อนไขในการขอรับทุนก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อให้แน่ใจว่าเงินที่ได้รับมาดำเนินงานจะมีการใช้จ่ายที่มีประสิทธิภาพ และตรงตามหลักวิชาสังคมนักส่งเสริมการค้า การสร้างความประทับใจแก่ผู้บริจาค เพื่อจะได้รับความสนับสนุนยิ่ง ๆ ขึ้นไป

3.3 การติดตามผลงานขององค์การสมาชิก ควรได้รับการปรับปรุงให้เข้มแข็งและทั่วถึงยิ่งขึ้น เท่าที่เป็นมาแล้วยังเป็นที่สงสัยมากกว่า กองทุนส่งเสริมระดมเงินจะรู้ได้อย่างไรว่าองค์การสมาชิกที่ได้รับเงินอุดหนุนไปแล้ว จะดำเนินการไปตามโครงการที่เสนออย่างมีประโยชน์ มีอรรถประโยชน์ และครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในโครงการ แม้แตงานราชการก็ยังมีระบบตรวจสอบควบคุมอย่างรัดกุมดีอยู่แล้ว ยังมีความมีการทุจริตหรือคอร์รัปชันถึงที่รู้กันทั่วไป ฉะนั้น หากกองทุนส่งเสริมระดมเงินไม่มีระบบตรวจสอบและประเมินผลที่ทรงประสิทธิภาพ อาจได้รับข้อเสียหายในทางไม่พึงประสงค์ ถ้าหากองค์การสมาชิกรับเงินไปแล้ว ไม่ดำเนินการตามโครงการหรือดำเนินไปไม่ถูกต้องตามแนวทางที่ถูกกำหนด อันจะเป็นผลใหญ่แก่ผู้บริจาคและประชาชนทั่ว ๆ ไป เสื่อมศรัทธาในกองทุนส่งเสริมระดมเงินได้

4. ภาพประชาชนและสภาพของสังคม

4.1 ในเมืองใหญ่อีกหลายเมือง ซึ่งมีผู้นับถือการทำกาชาบหรือทำธุรกิจอยู่เปรียบเสมือนทรัพย์สินในดินที่ขังไม่มีใครไปขุดมาใช้ หากกองทุนส่งเสริมระดมเงินจะพิจารณา

ค่าเงินการขยายการหาทุนไปสู่เมืองที่มีเศรษฐกิจค่อนข้างมากขึ้น ก็จะเป็นการขยายพลังด้านอุปทาน (Supply) ออกไปคืบ ที่แล้วมากองทุนส่ง เพราะเหตุชนหรือสภาสังคมสงเคราะห์เอาแต่ขยายด้านสมาชิกภาพ ทำให้ปริมาณความต้องการ (Demand) เพิ่มขึ้นอย่างมากมาจากองค์การสมาชิกทั่วประเทศ โดยอาจเห็นว่าการมีจำนวนสมาชิกมาก ๆ เท่ากับสภาสังคมสงเคราะห์หาได้แสดงความเห็นใจหวังใยในองค์การสมาชิกได้ แต่หากไม่ได้แก้ไขจุดนี้ให้ทันการณ์ ความนิยมศรัทธาในกองทุนสงเคราะห์ชุมชนจะลดลงอย่างแน่นอน

4.2 งานประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกองทุนสงเคราะห์ชุมชนเป็นเทคนิคพิเศษของโดยุชานา การประชาสัมพันธ์กันนี้โดยเฉพาะจริง ๆ จึงจะสามารถทำให้สาธารณชนเกิดความวางมั่งในมูลเหตุของการเรียไรหรือการระดมทุนไปสงเคราะห์เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ซึ่งหลักสำคัญจะต้องทำให้เกิดความสะเทือนใจและเต็มใจหรือส่งสารผูกพันกันโดยยากเป็นสำคัญ และเกิดความสำนึกในหน้าที่พลเมืองหรือความเต็มใจสมัครมรลงไปหากำเนินไปตามแบบแผนและระเบียบราชการที่วางไว้แบบทั่ว ๆ ไป ย่อมจะเป็นการยากที่จะให้โดยจริงจัง

อนึ่ง ในต่างประเทศที่ได้รับความนิยมสำเร็จในเรื่องนี้ ถือว่า งานประชาสัมพันธ์เป็นหัวใจของการรณรงค์หาทุน จึงควรจัดสรรงบประมาณและลงทุนเพื่อการนี้ให้สมภาคภูมิ ยิ่งลงทุนมากก็ยิ่งหวังได้รับผลสำเร็จมาก แต่คงได้แต่ความรุกรความสามารถจริง ๆ ในคานนี้มารับผิดชอบดำเนินการควย การที่ไม่กล้าลงทุนเพราะไม่กล้าเสี่ยง ก็ย่อมจะหวังผลสำเร็จมากนักไม่ได้เป็นธรรมดา

4.3 เหตุการณ์ของสังคมและบ้านเมืองที่เกิดขึ้น กองทุนสงเคราะห์ชุมชนควรพิจารณาเอามาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่การดำเนินงานของกองทุนสงเคราะห์ชุมชน ไม่ใช่ปล่อยให้มันเป็นอุปสรรคทุกครั้งไป เช่น เมื่อมีประสพเคราะห์กรรมจากกรณีเขมรวันงหวัดบิโยค องค์การสมาชิกและกองทุนสงเคราะห์ชุมชนเองอาจเข้าช่วยเหลือสงเคราะห์ด้วย โดยถือว่าเป็นผู้รับเคราะห์จากภัยพิบัติประเภทหนึ่ง เป็นกรณีพิเศษ จะทำให้ประชาชนเห็นใจสนับสนุนกองทุนสงเคราะห์ชุมชนมากขึ้น

4.4 การพัฒนาสิทธิ สหกรณ์ ฌมรม และฌมรมผู้รักชาติ ตลอดจนผู้เสียสละบำเพ็ญ
 ประโยชน์เพื่อประเทศชาติมากมาย และทางฝ่ายตางก็แยกย้ายกันดำเนินการหาทุนน่น กองทุน
 สงเคราะห์ฌมรมควรรพยายามทำตัว เป็นศูนย์กลางประสานใฝ่ฝ่ายตาง ๆ รวมกันหาทุนพรอม ๆ
 กัน แลวแบ่งกันจนพอเพียงตามวัตถุประสงค์และความตองการของแต่ละฝ่ายในแกละปี ดีกว่าที่
 จะปล่อยให้ทางองคการตางหาทุนเอาตามความสามารถของตนเอง มิ่งแน่นอนที่สุด ผู้บริจาค
 ยอมเคื่อครอนและระอาที่ถูกขอใ้บริจาคขอย ๆ นาน ๆ เขาจะเสื่อมศรัทธาในงานสังคม
 สงเคราะห์ และตองหลบหนีการบริจาคในที่สุด มิ่งเหากลับกลับไปสู่สภาพเดิมเมื่อครั้งก่อนจะมี
 กองทุนสงเคราะห์ฌมรมน่นเอง

การดำเนินงานของกองทุนสงเคราะห์ฌมรมนี้ ส่วนใหญ่ก็ เป็นไปตามหลักวิชาการ
 ของการจ้คองคกรฌมรม ซึ่งปฏิบัติกันอยู่ในตางประเทศ กล่าวคือ งานกองทุนสงเคราะห์ฌมรม
 เป็นงานที่เกี่ยวของกับประชาชนและความตองการของประชาชน โดยกระตุนให้คนในฌมรมได้
 เข้ามามีส่วนรวมในรูปของการบริจาค มิ่งจะก่อให้เกิดความสมคูลยระหว่างความตองการของ
 ฌมรมและทรัพยากรที่มีอยู่ในฌมรม โดยจะนำเงินที่ได้รับนั้นมาจ้คสรไว้ให้แกองคการสมาชิกและ
 องคการสมาชิกจะนำไป ใช้ในคานบริการช่วยเหลือแก่ผู้เคื่อครอนต่อไป การบริจาคของประชาชน
 นั้นเป็นส่วนหนึ่งมิ่งแสดงว่าประชาชนมีความรับผิดชอบต่อฌมรม และเป็นการคึงเอาทรัพยากรที่มี
 อยู่อย่างกรจ้คกรจะจายมารวมกัน เป็นคอม เป็นกำเพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวม ซึ่งเหล่านี้เป็น
 หลักการสำคัญของการจ้คองคกรฌมรม

ในเรื่องที่ว่าอนาคตของกองทุนสงเคราะห์ฌมรมในประเทศไทยจะเป็นอย่างไรนั้น
 จากการศึกษาในครั้งน้ ก็เชื่อได้ว่ากองทุนสงเคราะห์ฌมรมสามารถจะดำเนินการต่อไปได้
 และจะพบความสำเร็จยิ่งขึ้นหากจะไ้ยอมรับพิจารณา แก่ไขปัญหาบางประการค้จ้คกล่าวมาแล้ว
 นอกจากน้ระยะเวลาที่กองทุนสงเคราะห์ฌมรมไ้ดำเนินการผ่านไปแลวก้เหากกับ เป็นประสพการณ์
 ที่จะก่อให้เกิดความชำนาญในงานคานนี้ไปในตัว อีกประการหนึ่งตางจะเป็รียบเทียบในแง่ประโยชน์
 และผลเสียที่ไ้รับจากการดำเนินงานแบบกองทุนสงเคราะห์ฌมรมแล้ว จะเห็นว่าประโยชน์ที่ไ้รับ
 นั้นมีน้ำหนักมากกว่า ซึ่งก็เป็นการสมคูลที่ว่า การดำเนินงานของกองทุนสงเคราะห์ฌมรมจะมี
 แนวโน้มที่จะเจริญก้าวหน้าต่อไป